

1 - Moja prava za vrijeme istrage

A. Utječe li na istragu činjenica da sam strani državljanin?

Ne, u načelu to nema nikakvog utjecaja na istragu.

Ako ne možete na odgovarajući način komunicirati na njemačkom, imate pravo tražiti tumača i on će vam biti besplatno dodijeljen za vrijeme ispitivanja. Niste dužni niti biste trebali odgovarati na pitanja ako tumač nije prisutan. Tumač prevodi pitanja koja su vam postavljena na jezik koji razumijete. Tumač prevodi i vaše odgovore na njemački.

Tumač je u svakom slučaju dužan prevesti informacije i upute o pravnim pitanjima koje trebate dobiti na temelju zakona. Ako to želite, tumač će vam pomoći i u kontaktima s dodijeljenim braniteljem (ali ne i s odvjetnikom kojeg sami odaberete).

Ako vas tijelo nadležno za kazneni progon obavijesti o nalogu ili o odluci suda, možete zatražiti i da vam se dostavi njihov prijevod. Ako želite dobiti uvid u svoj spis, prevoditelj će vam pomoći samo ako nemate branitelja i ako je neopravdano očekivati da ćete sami organizirati prevođenje bitnih dijelova spisa.

B. Koje su faze istrage?

- Svrha kaznene istrage jest utvrditi je li kazneno djelo počinjeno i, ako jest, tko je počinitelj.
- Nakon što se provede istraga protiv osobe osumnjičene za počinjenje određenog kaznenog djela, ta se osoba smatra optuženikom.
- Sud mora poduzeti određene radnje u istrazi. Mora rekonstruirati kazneno djelo i provesti takozvani kontradiktorni postupak. Javni tužitelj i optuženik sa svojim braniteljem prisustvuju ovom postupku i imaju pravo postavljati pitanja osobi koja se ispituje. Tijela nadležna za kazneni progon mogu zatražiti od suda i izvođenje dodatnih dokaza ako smatraju da je to u javnom interesu.
- Tijela nadležna za kazneni progon i/ili kriminalistička policija većinu istražnih radnji mogu provesti sami i bez dopuštenja suda. To posebice uključuje izvide i ispitivanja, kao i utvrđivanje identiteta osoba, oduzimanje imovine, pretragu odjeće i stvari u njihovu posjedu itd.
- Za određivanje i produljenje istražnog zatvora potreban je sudski nalog. To se odnosi i na upotrebu mjera prisile povezanih s temeljnim pravima (npr. pretraga prostora zaštićenih pravom stanovanja, pristup bankovnim računima, prisluškivanje telefona ili analiza telefonskih podataka).
- Tijela nadležna za kazneni progon moraju obustaviti istragu ako nije počinjeno kazneno djelo ili ako utvrđeno činjenično stanje nije dostatno za kazneni progon optuženika. U svim drugim slučajevima, u kojima je činjenično stanje dovoljno utvrđeno, tijela nadležna za kazneni progon moraju podnijeti optužnicu nadležnom sudu.
- Tijela nadležna za kazneni progon mogu odustati od daljnjeg progona (odustanak) u slučajevima koji se ne mogu obustaviti, ali ako se izricanje kazne ne čini potrebnim jer okrivljenik (u većini slučajeva) plaća novčanu kaznu. Odustanak nije moguć ako je posljedica kaznenog djela smrt osobe ili je za suđenje nadležan sud sastavljen od suca laika ili porotnika; drugim riječima u slučajevima za koje može biti izrečena kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina (u pravilu).

i. Faza prikupljanja dokaza / ovlasti istražitelja

Sud mora poduzeti određene radnje u istrazi. Mora rekonstruirati kazneno djelo i provesti takozvani kontradiktorni postupak. Javni tužitelj i optuženik sa svojim braniteljem prisustvuju ovom postupku i imaju pravo postavljati pitanja osobi koja se ispituje. Tijela nadležna za kazneni progon mogu zatražiti od suda i izvođenje dodatnih dokaza ako smatraju da je to u javnom interesu.

Za provođenje istrage odgovorna su tijela nadležna za kazneni progon koja upravljaju radom kriminalističke policije. Kriminalistička policija pokreće istragu na vlastitu inicijativu, ako treća osoba podnese kaznenu prijavu policiji, ili prema nalogu javnog tužitelja.

Tijela nadležna za kazneni progon ili kriminalistička policija dužni su vas u svakom slučaju obavijestiti da se protiv vas vodi istraga i zbog čega. Osim toga, moraju vas obavijestiti da kao optuženik niste dužni davati iskaz, a ako date iskaz to se može iskoristiti kao dokaz protiv vas.

Ako ste počinili kazneno djelo koje vam se stavlja na teret i ako to priznate (ako priznate krivnju), to će biti bitna okolnost pri donošenju odluke suda o kazni. Međutim, priznanje krivnje nema utjecaja na tijek suđenja.

ii. Policijski pritvor

Tijela nadležna za kazneni progon i/ili kriminalistička policija većinu istražnih radnji mogu provesti sami i bez dopuštenja suda. To posebice uključuje izvide i ispitivanja, kao i utvrđivanje identiteta osoba, oduzimanje imovine, pretragu odjeće i stvari u njihovu posjedu itd.

iii. Ispitivanje

iv. Istražni zatvor

Za određivanje i produljenje istražnog zatvora potreban je sudski nalog. To se odnosi i na upotrebu mjera prisile povezanih s temeljnim pravima (npr. pretraga prostora zaštićenih pravom stanovanja, pristup bankovnim računima, prisluškivanje telefona ili analiza telefonskih podataka).

Istražni zatvor može vam se odrediti samo ako postoji osnovana sumnja da ste počinili kazneno djelo i ako postoji razlog za njegovo određivanje (opasnost od bijega, uništavanja dokaza ili počinjenja kaznenog djela). Za vaše uhićenje (koje provode službenici kriminalističke policije) potrebno je odobrenje suda (osim ako ste uhvaćeni na djelu ili postoji neposredna opasnost).

Istražni zatvor mora odrediti sud i mora se izvršavati u zatvoru. Kriminalistička policija može vas zadržati najdulje 48 sati, nakon čega vas odmah mora dovesti na sud.

Zakonom nije određeno možete li i kako obavijestiti svoju obitelj ili prijatelje o određivanju istražnog zatvora. U svakom zatvoru postoje socijalne službe koje vam mogu pomoći u vezi s time.

Moraju vam pročitati odluku o istražnom zatvoru, po potrebi uz pomoć tumača. Morate primiti pisanu presliku te odluke. U odluci mora biti navedena vrsta kaznenog djela za koje postoji osnovana sumnja da ste ga počinili. Isto tako moraju biti navedene sve činjenice koje prema mišljenju suda opravdavaju vaše zadržavanje.

Za cijelog trajanja istražnog zatvora mora vas zastupati branitelj. Ako sami ne odaberete branitelja, bit će vam dodijeljen po službenoj dužnosti.

Odluka suda o određivanju istražnog zatvora donosi se za vrijeme usmene rasprave.

Protiv odluke o određivanju, a nakon toga o produljenju istražnog zatvora, možete podnijeti žalbu višem pokrajinskom sudu u roku od tri dana.

Svaka odluka o istražnom zatvoru donosi se na ograničeno razdoblje. Odluka o određivanju istražnog zatvora na snazi je za razdoblje od 14 dana. Odluka o prvom produljenju istražnog zatvora na snazi je za razdoblje od mjesec dana. Svaka daljnja odluka o produljenju vašeg istražnog zatvora na snazi je za razdoblje od dva mjeseca.

Istražni zatvor ne bi smio trajati dulje od ukupno šest mjeseci, ali može se produljiti zbog težine kaznenog djela.

C. Koja su moja prava za vrijeme istrage?

Imate različita prava ovisno o različitim radnjama i fazama istrage:

- istraga i izvođenje dokaza
- uhićenje i istražni zatvor

- kaznena prijava
- priprema obrane za suđenje.

U svakom slučaju, neovisno o pojedinoj fazi postupka, imate sljedeća prava:

- Morate što prije biti obaviješteni o tome da ste pod istragom, o kaznenom djelu za koje postoji sumnja da ste počinili i o svojim glavnim postupkovnim pravima.
- Za vrijeme svake faze postupka imate pravo na branitelja po svojem izboru ili pravo na podnošenje zahtjeva za branitelja koji će vam pružati pravnu pomoć. Ako su činjenice ili pravna pitanja složeni, možete zatražiti da vam se za cijeli postupak dodijeli branitelj koji će vam pružati pravnu pomoć. To će najvjerojatnije biti slučaj u kaznenim postupcima koji se vode protiv stranih državljana koji ne poznaju austrijski pravni sustav. U svim slučajevima u kojima je potrebna takozvana obvezna obrana dodijelit će vam se branitelj ako ga sami ne imenujete. Ako vas ne zastupa branitelj za pružanje pravne pomoći, morate sami snositi troškove postavljenog branitelja.

Glavne faze postupka u kojima morate imati branitelja jesu: cijelo vrijeme dok ste u istražnom zatvoru, za vrijeme postupka institucionalizacije počinitelja s duševnim smetnjama, u postupcima pred sudom sastavljenim od sudaca laika ili porotnika ili u postupku pred sucem pojedincem ako vam se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine:

- dobiti uvid u spis
- očitovati se o optužbama koje vam se stavljaju na teret ili braniti se šutnjom
- zatražiti izvođenje dokaza
- podnijeti žalbu protiv mjera tijela nadležnih za kazneni progon ili kriminalističke policije, kao i odluka suda
- pomoć tumača/prevoditelja.

i. Koje je moje pravo na tumača i prijevode?

Ako ne možete na odgovarajući način komunicirati na njemačkom, imate pravo tražiti tumača i on će vam biti besplatno dodijeljen za vrijeme ispitivanja. Niste dužni niti biste trebali odgovarati na pitanja ako tumač nije prisutan. Tumač prevodi pitanja koja su vam postavljena na jezik koji razumijete. Tumač prevodi i vaše odgovore na njemački.

Tumač je u svakom slučaju dužan prevesti informacije i upute o pravnim pitanjima koje trebate dobiti na temelju zakona. Ako želite, tumač će vam pomoći i u kontaktima s dodijeljenim braniteljem (ali ne i s braniteljem kojeg sami odaberete).

Ako vas tijelo nadležno za kazneni progon obavijesti o nalogu ili o odluci suda, možete zatražiti i da vam se dostavi njihov prijevod. Ako želite dobiti uvid u svoj spis, prevoditelj će vam pomoći samo ako nemate branitelja i ako je neopravdano očekivati da ćete sami organizirati prevođenje bitnih dijelova spisa.

ii. Koja su moja prava na informacije i pristup spisu?

Kao optuženik imate pravo na uvid u svoj spis predmeta. Na taj način možete saznati više o dokazima koji vas terete. U iznimnim slučajevima nećete moći pristupiti pojedinim dijelovima spisa predmeta radi ostvarivanja uvida. Imate pravo iznijeti vlastite dokaze u svakom trenutku.

iii. Koje je moje pravo na pristup odvjetniku i obavješćivanje treće strane o mojoj situaciji?

Ne morate imati odvjetnika, osim u slučajevima u kojima vas branitelj obvezno mora zastupati. Međutim, neovisno o tome nalazite li se u istražnom zatvoru, imate pravo u svakom trenutku konzultirati se s odvjetnikom ako to želite. Tumač mora biti dostupan i za vaše kontakte s dodijeljenim braniteljem.

Ako ste uhićeni i znate ime odvjetnika za kojeg želite da vas brani, možete ga/je isto tako kontaktirati izravno ili putem policije. Ako ne poznajete nijednog odvjetnika, možete koristiti dežurnu službu odvjetničke komore.

iv. Koje je moje pravo na pravnu pomoć?

Za vrijeme svake faze postupka imate pravo na branitelja po svojem izboru ili pravo na podnošenje zahtjeva za branitelja koji će vam pružati pravnu pomoć. Ako su činjenice ili pravna pitanja složeni, možete zatražiti da vam se

za cijeli postupak dodijeli branitelj koji će vam pružati pravnu pomoć. To će najvjerojatnije biti slučaj u kaznenim postupcima koji se vode protiv stranih državljana koji ne poznaju austrijski pravni sustav. U svim slučajevima u kojima je obrana obvezna dodijelit će vam se branitelj ako ga sami ne imenujete. Ako vas ne zastupa branitelj za pružanje pravne pomoći, morate sami snositi troškove postavljenog branitelja.

v. Što je važno znati o:

a. pretpostavci nedužnosti

Tijela nadležna za kazneni progon moraju obustaviti istragu ako nije počinjeno kazneno djelo ili ako utvrđeno činjenično stanje nije dostatno za osudu optuženika. U svim drugim slučajevima, u kojima je činjenično stanje dovoljno utvrđeno, tijela nadležna za kazneni progon moraju podnijeti optužnicu nadležnom sudu.

b. pravu da se branite šutnjom i pravu osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progonu

Osobe imaju pravo braniti se šutnjom ako bi u suprotnom, na primjer, sebe ili srodnika izložile (članak 156. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku (*Strafprozeßordnung*)) opasnosti od kaznenog progona ili, povezano s kaznenim postupkom koji je protiv njih pokrenut, opasnosti da se inkriminiraju više nego u prethodnom iskazu.

vi. Koja su posebna jamstva za djecu?

Ako su djeca ili maloljetne osobe bili žrtve ili su svjedočili nasilju, imaju pravo na psihosocijalnu i pravnu pomoć.

D. Koji su zakonski rokovi za vrijeme istrage?

Tijela nadležna za kazneni progon moraju obustaviti istragu ako nije počinjeno kazneno djelo ili ako utvrđeno činjenično stanje nije dostatno za osudu optuženika. U svim drugim slučajevima, u kojima je činjenično stanje dovoljno utvrđeno, tijela nadležna za kazneni progon moraju podnijeti optužnicu nadležnom sudu.

■ Posljednji put ažurirano: 15/09/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.